

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФІЛОСОФСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ, МАКРО- І МІКРОЕКОНОМІКИ
«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальних робіт
економічного факультету
Олена ЛЮБКІНА

« 31 » 08 * 2021 року

Заступник декана
з навчальних робіт
філософського факультету
Дмитро НЕЛИТА

« 31 » 08 * 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

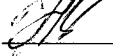
для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
033 Філософія
бакалавр
Філософія
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Нестеренко О.П., кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. (Нестеренко О.П.) « 31 » 08 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

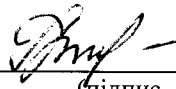
на 20__/20__ н.р. () «__» __ 20__ р.

КИЇВ – 2021

Розробник: Нестеренко Олена Петрівна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

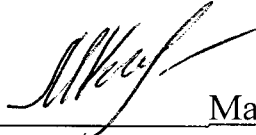
Завідувач кафедри економічної теорії,
макро- і мікроекономіки

 Надія ГРАЖЕВСЬКА
(підпис, прізвище та ініціали)

Протокол № 12 від «25» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Марія КНІР

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 2 від «31» 08 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Ірина МАСЛІКОВА

Промонітовано на 2022-2023 Пр. №2 від 31.08.2022 р.

Маслікова І.І.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати системні економіко-теоретичні знання та основи наукового економічного мислення, розвинути уміння аналізувати та вирішувати складні соціально-економічні проблеми, а також навички застосування економічних знань для розв'язання актуальних питань соціально-економічного розвитку.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти* готувати презентації в РР
2. *Володіти* навичками публічних виступів

3. Анотація навчальної дисципліни:

Економічна теорія – фундаментальна економічна дисципліна, що формує комплексну систему знань про структуру та механізми функціонування соціально-економічних систем, принципи оптимізації економічної діяльності на мікро- та макроекономічному рівнях. Економічна теорія передбачає використання філософських та методологічних засад сучасної економічної науки для вивчення поточного стану і перспектив економічного розвитку, закономірностей соціально-економічних трансформацій. Викладання основних тем здійснюється з урахуванням основних тенденцій світового економічного розвитку, врахування особливостей та сучасних викликів розвитку економіки України.

4. Завдання (навчальні цілі):

сформувати *інтегральну компетентність* – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

сформувати *загальні компетентності* –

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

сформувати *фахові компетентності* –

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.

ФК 4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально філософської традиції у світовій.

ФК 6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ФК 7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 10. Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики.

ФК 12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

ФК 14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Знати загальні принципи, закони та закономірності економічного розвитку суспільства на основі розкриття сутності економічних явищ і процесів	Лекція	Участь у дискусії на семінарах	10
1.2	Знати предмет навчальної дисципліни, зміст та специфіку механізмів суспільного відтворення, мотивів поведінки економічних суб'єктів, функціонування економіки на різних рівнях, методів ефективного господарювання, державного регулювання економіки	Семінар Самостійна робота	Обговорення проблемних питань і рефератів Фіксовані виступи, презентації ПККР	15
1.3	Знати основні методологічні підходи політичної економії, володіти категоріальним апаратом теоретичної економіки, критично мислити й ухвалювати обґрунтовані рішення		Тестування	15
	Вміти:			
2.1	Вміти систематизувати методологічні підходи сучасної політичної економії, використовувати її дослідницький і методологічний потенціал, формувати наукове економічне мислення для пояснення економічних та соціальних проблем сучасності	Лекція	Підготовка і захист самостійного завдання Обговорення рефератів та презентацій	10
2.2	Вміти добирати та систематизувати економічну інформацію, орієнтуватися у складних умовах економічної дійсності та розв'язувати	Семінар	Участь у дискусії	

	конкретні економічні проблеми		на семінарах	20
2.3	Вміти аналізувати процеси функціонування економіки на різних рівнях, використовувати сучасні технології в процесі набуття економічних знань	Самостійна робота	ПККР	
	Комунікація:			
3.1	Здатність пояснювати та доносити до нефахівців соціально-економічну проблематику, інформацію, ідеї, проблеми, рішення	Лекція	Участь у дискусії на семінарах	10
3.2	Здатність ефективно формувати та реалізувати власну комунікаційну стратегію в процесі вирішення соціально-економічних проблем, роботи дослідницьких груп	Семінар	Обговорення проблемних питань і рефератів	
3.3	Здатність вести дискусію, аргументовано доводити аудиторії свої переконання	Самостійна робота	Фіксовані виступи, презентації	10
	Автономність та відповідальність:			
4.1	Здатність до подальшого персонального навчання з належним рівнем автономності	Семінар	Підготовка і захист самостійного завдання	10
4.2	Нести відповідальність за власний професійний розвиток, а також окремих осіб та груп, за результати передавання економічних знань в різних умовах	Самостійна робота	ПККР	

6. Співвідношення результатів навчання за дисципліною із програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
	Програмні результати навчання										
ПРН 1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.		+			+			+			+
ПРН 8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.	+	+		+				+		+	
ПРН 11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.		+		+			+		+	+	+
ПРН 12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.	+		+	+		+			+		+
ПРН 17. Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.	+		+	+	+			+		+	

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання: 100 балів максимум / 60 балів мінімум:

1. Участь у семінарських заняттях (дискусії теоретичного характеру, виступи з доповідями, рефератами, обговорення проблемних питань та інші форми робіт) за темами розділу 1: *PH 1.1, PH 1.2, PH 1.3., PH 2.1, PH 2.2, PH 3.1, PH 3.2, PH 3.3, PH 4.2* – *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*
2. Самостійна робота студентів (написання есе, підготовка презентацій) за темами розділу 1: *PH 1.1, PH 1.2, PH 1.3, PH 2.1, PH 2.2, PH 2.3, PH 4.1* – *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*
3. Участь у семінарських заняттях (дискусії теоретичного характеру, виступи з доповідями, рефератами, обговорення проблемних питань та інші форми робіт) за темами розділу 2: *PH 1.1, PH 1.2, PH 1.3., PH 2.1, PH 2.2, PH 3.1, PH 3.2, PH 3.3, PH 4.1* – *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*
4. Самостійна робота студентів (виконання індивідуального самостійного завдання у формі презентацій) за темами розділу 2: *PH 1.2, PH 1.3, PH 2.2, PH 2.3, PH 3.1, PH 3.2, PH 3.3, PH 4.2* – *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*
5. Підсумкове оцінювання у формі підсумкової комплексної контрольної роботи (ПККР): *PH 1.1, PH 1.2, PH 1.3., PH 2.1, PH 2.2, PH 3.1, PH 3.2, PH 3.3, PH 4.1, PH 4.2* – *Max. 20 балів / Min. 12 балів.*

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Залік відбувається в письмовій формі – з навчальної дисципліни передбачено проведення підсумкової комплексної контрольної роботи (ПККР), яка виконується на одному з останніх занять, відведених на вивчення дисципліни. Оцінка за ПККР додається до оцінок, отриманих за семестр і заноситься у залікову відомість.

Студентам, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати їх електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за роботу в семестрі (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової комплексної контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

	<i>Семестрова кількість балів</i>	<i>ПККР</i>	<i>Підсумкова оцінка</i>
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні:

- *Результати навчання – 1.1. – 1.3. (знання) – до 40 %*
- *Результати навчання – 2.1. – 2.3. (вміння) – до 30 %*
- *Результати навчання – 3.1. – 3.3. (комунікація) – до 20 %*
- *Результати навчання – 4.1. – 4.2. (автономність та відповідальність) – до 10 %*

7.2 Організація оцінювання:

Семестрове оцінювання таких видів робіт: виступи, доповнення, обговорення проблемних питань, написання есе, підготовка презентацій, виконання творчих завдань, тестів, контрольних робіт здійснюються під час навчальних занять, що відбуваються за розкладом у визначеній в ньому аудиторії (або онлайн).

Критерії оцінювання аудиторної роботи:

- *Доповідь / виступ з рефератом, презентацією (максимум – 5 балів):*
 - 5 б. – студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко розкриває зміст поставленої проблеми / завдання, послуговується обов'язковою та додатковою літературою;
 - 4 б. – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, в основному розкриває зміст поставленого завдання, але можливо недостатньо аргументує, використовує обов'язкову літературу;
 - 3 б. – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибинних знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, відповідь містить суттєві неточності;
 - 2 б. – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань, відповідь містить суттєві помилки.
- *Доповнення / участь в дискусії / обговорення проблемних питань (максимум – 3 бали):*
 - 3 б. – доповнення змістовне, ґрунтовне, суттєво доповнює обговорення;
 - 2 б. – доповнення змістовне, в цілому аргументоване;
 - 1 б. – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання позааудиторної роботи, результати якої презентуються / не презентуються на семінарських заняттях (написання есе, підготовка презентацій, виконання індивідуального самостійного завдання) (максимум – 20 балів):

- 20-16 б. – студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст обраної теми, демонструє самостійність та достовірність здійсненого наукового дослідження, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу;
- 15-11 б. – студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, в цілому вільно його презентує, в основному розкриває зміст обраної теми, демонструє

самостійність проведеного дослідження, використовує обов'язкову літературу, але допускає несуттєві неточності;

10-6 б. – студент в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань та самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, допускає суттєві неточності;

5-0 б. – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст обраної теми, не демонструє самостійності у виконанні завдання, має суттєві помилки.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (максимум – 20 балів):

20-16 б. – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність у виконанні ПККР;

15-11 б. – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, допускає несуттєві неточності, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність у виконанні ПККР;

10-6 б. – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань та самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, ПККР містить суттєві неточності;

5-0 б. – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань / завдань, має суттєві помилки в ПККР.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Сем.	Сам. робота
<i>Розділ 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку</i>				
1	Економічна теорія як наука	2	-	4
2	Економічна теорія: основні етапи розвитку	2	2	4
3	Потреби та інтереси – рушійні сили економічного розвитку	2	-	4
4	Економічна система суспільства. Відносини власності	2	2	4
5	Форми організації суспільного виробництва	2	-	4
6	Теорія грошей і грошового обігу	4	2	2
<i>Розділ 2. Теоретичні основи функціонування економіки на мікро-, макро- і глобальному рівнях</i>				
7	Ринок: сутність, структура та інфраструктура	2	2	2
8	Теорія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага	2	2	4
9	Конкуренція та монополія в ринковій економіці	2	-	4
10	Підприємство та підприємництво	-	2	2
11	Суспільне відтворення та економічне зростання	2	-	4
12	Макроекономічна нестабільність: циклічність, безробіття та інфляція	2	2	2
13	Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України	2	-	4
14	Закономірності розвитку світового господарства	2	-	2
	<i>Підсумкова комплексна контрольна робота</i>	2		
	ВСЬОГО	30	14	46

Загальний обсяг 90 год, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **14 год.**

Самостійна робота – **46 год.**

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Базилевич В. Д. Економічна теорія : практикум для студентів неекономічних спеціальностей : навч. посіб. / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, В.І. Трохименко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2016. 160 с.
2. Базилевич В. Д., Базилевич К. С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії. Київ : Знання, 2008. 263 с.
3. Економічна теорія: Політекономія : підручник / за ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., перероблене і доповнене. Київ : Знання, 2014. 710 с. (Класичний університетський підручник). URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_ekonomichna_2014.pdf (з локальної мережі КНУ).
4. Економічна теорія: політекономія : практикум: навч. посіб. / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2010. 494 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_politekonomiya_prakt_20 (з локальної мережі КНУ).
5. Історія економіки та економічної думки: підручник / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. Київ : Знання, 2018. 775 с.
6. Історія економічних учень : хрестоматія: навч. посіб. / уклад.: В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, А. О. Маслов та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2011. 1198 с. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bazylevych_istoriya_2011.pdf (з локальної мережі КНУ).
7. Основи економічної теорії : підручник / за ред. А.А. Чухна. Київ, 2001. URL: <http://library.if.ua/books/61.html>

Додаткова:

1. Базилевич В.Д., Ильин В.В. Философия экономики. История : монографія. Київ : Знання, 2011. 1198 с.
2. Базилевич В.Д., Ильин В.В. Экономико-философская мысль современного мира. Київ : Знання, 2015. 821 с.
3. Відтворювальна динаміка економічних систем: інститути та діяльність : монографія / за ред. чл.-кор. Гриценка А.А. ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Київ, 2018. 524 с.
4. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. Київ : Знання, 2008. 431 с.
5. Дюфло Е., Банерджі А. Дієва економіка для важких часів. Київ : Наш формат, 2021. 416 с.
6. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 608 с.
7. Є. Слуцький. Визнання. Творча спадщина з погляду сучасності : монографія / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2007. 919 с.

- (Славетні постаті). URL:
http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/slutsky_acknowledgement_2007.pdf (з локальної мережі КНУ).
8. Закарія Ф. 10 уроків для світу після пандемії. Київ : Наш формат, 2021. 264 с.
 9. І. Вернадський. Витоки. Творча спадщина у контексті економічної думки в Україні : монографія / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2009. 862 с. (Славетні постаті).
 10. М. Бунге: сучасний дискурс. : монографія / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2005. 697 с. (Славетні постаті). URL:
http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bunge_suchasniy_2005.pdf (з локальної мережі КНУ).
 11. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки. Київ : Основи, 2000. 198 с.
 12. С. Булгаков. Розмисли. Творча спадщина у контексті XXI століття : монографія / за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2006. 903 с. (Славетні постаті). URL:
http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/10.23.10.100/db/ftp/elib/economics_f/bulgakov_rozmysly_2006.pdf (з локальної мережі КНУ).
 13. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ : Port-Royal, 2001. 612 с.
 14. Чухно А.А. Економічна теорія : монографія. У 2-х т. Київ, 2010.

Інтернет-ресурси:

1. Лауреати Нобелівської премії з економіки. URL:
<http://www.nobel.se/economics/laureates>
2. Макроекономічна статистика. Національний банк України. URL:
<http://www.bank.gov.ua>.
3. МВФ. URL: <http://www.imf.org>
4. Державний комітет статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
5. OECD URL: <http://www.oecd.org>